Zeszyt niniejszy zawiera zwiększoną objętość 24 strony

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO - PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 18 (64) **Warszawa, 30 kwietnia 1938 r.** **Rok III**

TREŚĆ: str.

O METODZIE UDOWADNIANIA

w przedsiębiorstwach, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, obrotów podlegających scalonemu podatkowi przemysłowemu

Ministerstwo Skarbu wyjaśniło (okólnik z d. 25 lipca 1935, LDV 18692/4/35, Dz. Urz. 1935, poz. 501), że w przedsiębiorstwach sprzedaży, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, obroty ze sprzedaży arty-

kułów objętych scalonym podatkiem przemysłowym, *winny być*, poczynając od d. 1 maja 1935, *wyodrębnione w księgach*, a odnośne zapisy odpowiednio *udokumentowane*, jak to specjalnymi kasowymi bloczkami sprzedaży, dziennymi wykazami poszczególnych utargów, rachunkami, korespondencją itp.

Tenże okólnik stanowi, że, *o ile w księgach handlowych nie są wykazywane odrębnie obroty* ze sprzedaży artykułów objętych scalonym podatkiem, wówczas przedsiębiorstwa sprzedaży obowiązane są po upływie każdego roku kalendarzowego, w terminie składania zeznań, *sporządzić szczegółowe wykazy obrotów ze sprzedaży artykułów objętych scalonym podatkiem*. Wykazy te winny być poparte dokumentami, o których była mowa wyżej.

O tym, *jak należy te wyrazy sporządzać*, traktuje okólnik Ministerstwa Skarbu z d. 15 lutego br. LDV 3439/4/38 (OBP, rb. nr. 16, str. 255).

Według tego okólnika wykazy winny zawierać *następujące dane* co do towarów podlegających scalonemu podatkowi przemysłowemu:

ilość i wartość remanentu początkowego (na początek okresu podatkowego),
„ „ „ zakupów całorocznych (na podstawie faktur i rachunków zakupu),
„ „ „ remanentu końcowego (na koniec okresu podatkokowego).

Ilościowy obrót należy ustalić jako różnicę pomiędzy ilością całorocznych zakupów + remanent początkowy a ilością remanentu końcowego.

Wartość ustalonego w ten sposób *obrotu* rocznego należy według okólnika ustalić na podstawie obrotu ilościowego, przyjmując jako wartość jednostkową *przeciętne roczne ceny sprzedażne*, wynikające dla poszczególnych towarów z prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych danego przedsiębiorstwa.

Powyższy sposób ustalania obrotów, ma zastosowanie nie tylko do wymiarów podatku przemysłowego od obrotu za rok 1937, lecz *również do nie prawomocnych wymiarów tego podatku za lata ubiegłe*—jeżeli zainteresowane przedsiębiorstwa bądź w postępowaniu wymiarowym, bądź też odwoławczym złożyły lub złożą władzom skarbowym w analogiczny sposób sporządzone wykazy.

Zasadniczo jednak należy wspomniane wykazy złożyć jednocześnie z zeznaniem.

Obowiązek złożenia wykazu sporządzonego w sposób wyżej podany *ciąży tylko na przedsiębiorstwach, które nie wykazują w księgach odrębnie obrotów podlegających* scalonemu podatkowi.

Przedsiębiorstwa, które te obroty wykazują w księgach odrębnie, obowiązane są dołączyć do zeznania sporządzony na formularzu podług wzoru nr. 8 (ob. rozp. wyk. do OP, § 62) wykaz obrotów podlegających podatkowi scalonemu według poszczególnych miesięcy.

USTAWA O ULGACH INWESTYCYJNYCH

z dnia 9 kwietnia 1938 r.

(Dz. U. R. P. Nr 26 z 1938 r., poz. 224)

(ciąg dalszy)

Rozdział II.

Ulgi na obszarze województw wschodnich.

Art. 9. Osobom fizycznym i prawnym, prowadzącym prawidłowe księgi w rozumieniu art. 81 ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. 1936 r. Nr 14, poz. 134), które na obszarze województw: nowogródzkiego, poleskiego, wileńskiego i wołyńskiego oraz powiatów bielskiego, grodzieńskiego, sokólskiego i wołkowyskiego w województwie białostockim:

1) założą przedsiębiorstwa: przemysłowe, żeglugi śródlądowej, chłodni, elewatorów, spichrzy, targów, aukcyj' hurtowego handlu lnem lub konopiami, hotelarskie lub gastronomiczne, bądź też przedsiębiorstwa takie już istniejące powiększą lub ulepszą,

2) przeprowadzą ulepszenia w gospodarstwach rolnych,

— służą ulgi w podatku dochodowym według zasad, określonych rozdziale niniejszym.

Art. 10. (1) Osobom wymienionym w art. 9 pkt 1), z wyjątkiem osób, czyniących nakłady w przedsiębiorstwach hotelarskich i gastronomicznych, służy prawo potrącenia z dochodu podlegającego opodatkowaniu według działu I ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 2, poz. 6) kosztów wzniesienia budynków i innych budowli, z wyjątkiem domów mieszkalnych, kosztów dobudowy do budynków takich i budowli już istniejących oraz kosztów nabycia i zainstalowania nowych (nieużywanych) maszyn i urządzeń, jeżeli te nakłady są potrzebne do powstania, powiększenia lub ulepszenia przedsiębiorstwa. Osobom, czyniącym nakłady w przedsiębiorstwach hotelarskich i gastronomicznych, służyć będzie prawo potrącenia kosztów tych nakładów, których rodzaje określi rozporządzenie Ministra Skarbu.

(2) Osobom, wymienionym w art. 9 pkt 2), służy prawo, określone w ust. (1), w stosunku do kosztów wzniesienia budynków gospodarczych, nabycia nowych (nieużywanych) maszyn i narzędzi rolniczych, przeprowadzenia melioracji terenowych oraz zagospodarowania łąk lub pastwisk, założenia lub powiększenia sadów owocowych oraz plantacji wikliny.

(3) Prawo potrącenia, przewidziane w ustępach poprzedzających, służy w przypadku, gdy nakłady będą poczynione w okresie od dnia ogłoszenia ustawy niniejszej do dnia 31 grudnia 1942 r.

Art. 11. Upoważnia się Ministra Skarbu do udzielania posiadaczom gospodarstw rolnych, opłacającym podatek gruntowy w wysokości nie przewyższającej 110 zł i nie prowadzącym prawidłowych ksiąg w rozumieniu art. 81 ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 14, poz. 134) — ulg w podatku dochodowym z tytułu poczynionych nakładów oraz określania warunków, pod jakimi ulgi te będą przyznawane.

Rozdział III.

Ulgi dla poszukiwawczego wiertnictwa naftowego.

Art. 12. Osobom fizycznym i prawnym, prowadzącym prawidłowe księgi w rozumieniu art. 81 ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 14, poz. 134), które podejmą wiercenia poszukiwawcze, zmierzające do uzyskania produkcji ropy naftowej

(oleju skalnego) lub gazu ziemnego, służą ulgi w podatku dochodowym i w opłatach stemplowych według zasad, określonych w rozdziale niniejszym.

Art. 13. Za wiercenia poszukiwawcze w rozumieniu ustawy niniejszej uważa się: ·

1) wiercenia oddalone co najmniej o 1000 metrów od produktywnych otworów wiertniczych, oraz następne wiercenia, wykonane w obrębie koła o promieniu 500 metrów od pierwszego (odkrywczego) otworu, prowadzone przez to samo przedsiębiorstwo lub jego nabywcę;

2) wiercenia w mniejszym oddaleniu, jeżeli Wyższy Urząd ¦Urząd Górniczy uzna je za poszukiwawcze z powodu poszukiwania nowych horyzontów ropnych lub gazowych albo też z innych powodów natury geologicznej, oraz następne wiercenia, wykonane w obrębie koła o promieniu 500 metrów od pierwszego (odkrywczego) otworu, prowadzone przez to samo przedsiębiorstwo lub jego nabywcę, jeżeli będą prowadzone do horyzontów stwierdzonych przez pierwszy otwór (odkrywczy).

Art. 14. (1) Ulgi w podatku dochodowym obejmują:

1) Prawo potrącenia z dochodu, podlegającego opodatkowaniu według działu I ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 2, poz. 6) wydatków, związanych z wierceniami, na materiały, narzędzia, urządzenia i robociznę, a poniesionych w okresie od dnia ogłoszenia ustawy niniejszej do dnia 31 grudnia 1942 r.;

2) zwolnienie od podatku dochodowego przez lat dziesięć dochodu z produkcji ropy naftowej i gazu ziemnego, otrzymanej w otworach poszukiwawczych (art. 13) oraz z produktów, uzyskanych z przeróbki tych surowców. Rozporządzenie Ministra Skarbu określi zasady ustalania, jaka część ogólnego dochodu osoby uprawnionej do ulgi przypada na dochód z tej produkcji oraz na dochód z produktów uzyskanych z przeróbki wspomnianych surowców—w przypadkach, gdy osoba, uprawniona do ulgi, posiada jeszcze inne źródła dochodu.

(2) Potrącenie stosownie do przepisu ust. (1) pkt 1) będzie dokonane z dochodu roku operacyjnego, w którym wydatki w tym przepisie wymienione zostały poniesione, a jeżeli suma, przypadająca do potrącenia, przewyższa ten dochód, z dochodu lat następnych, aż do zupełnego wyczerpania sumy, przypadającej do potrącenia.

(3) Dziesięcioletni okres zwolnienia od podatku dochodowego, przewidziany w ust. (1) pkt 2), biegnie od roku podatkowego, następującego po roku podatkowym, w którym dokonano po raz ostatni potrącenia, przewidzianego w ustępach poprzedzających. Jeżeli po potrąceniu po raz ostatni pozostała jeszcze część dochodu, podlegająca opodatkowaniu, służy uprawnionemu prawo wyboru, czy bieg dziesięcioletniego terminu zwolnienia ma się rozpocząć już od tego roku, w którym potrącenie nastąpiło po raz ostatni, czy dopiero od roku następnego. W razie niedokonania wyboru przed upływem roku podatkowego, w którym potrącenie nastąpiło po raz ostatni, okres dziesięcioletni rozpoczyna się od tego roku.

(4) Dziesięcioletni okres zwolnienia od podatku dochodowego, przewidziany w ust. (1) pkt 2)—jeżeli chodzi o osoby, którym nie służy prawo potrącenia, przewidziane w ust. (1) pkt 1) — biegnie od roku podatkowego, obejmującego rok operacyjny, w którym osoba uprawniona do ulgi osiągnie z produkcji, określonej w ust. (1) pkt 2) pierwszy obrót, podlegający podatkowi obrotowemu,

Art. 15. (1) Pisma, stwierdzające umowę o zawiązanie spółki lub o wniesienie do spółki nieruchomości albo prawa wydobywania ciał kopalnych — przy jej zawiązaniu — tytułem wkładu rzeczowego (art. 106 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych—Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 64, poz. 404) są wolne od opłat stemplo-

wych, jeżeli zostaną sporządzone do dnia 31 grudnia 1942 r., a spółka ma na celu prowadzenie kopalń naftowych i rozpocznie faktycznie wiercenia poszukiwawcze najpóźniej w ciągu lat 2 od dnia sporządzenia pisma, stwierdzającego umowę o zawiązanie spółki. Do czasu spełnienia tego warunku obowiązek uiszczenia tych opłat pozostaje w zawieszeniu.

(2) Minister Skarbu wyda przepisy w sprawie utrzymywania przypadków wymienionych w ust. (1) w ewidencji, sposobu i terminu uiszczenia opłaty stemplowej w razie niespełnienia warunków w ust. (1) przewidzianych oraz skutków nieuiszczenia.

Rozdział IV.

Ulgi inwestycyjne na całym obszarze Państwa.

Art. 16. (1) Osobom fizycznym i prawnym, prowadzącym prawidłowe księgi w rozumieniu art. 81 ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 14, poz. 134), które:

1) podejmą poszukiwania górnicze, zmierzające do uzyskania produkcji rud i poczynią nakłady, związane z założeniem i urządzeniem kopalń oraz zakładów dla przygotowania rud:

2) założą przedsiębiorstwa hutnicze, bądź koksownie, lub istniejące przedsiębiorstwa hutnicze bądź koksownie powiększą albo ulepszą;

3) wybudują w rafineriach ropy naftowej lub poza ich obrębem urządzenia dla otrzymania wysokogatunkowych paliw i olejów, albo też wybudują lub powiększą gazoliniarnie i uruchomią wytwórczość paliw płynnych, odpornych na detonację, z ropy naftowej lub gazów ziemnych;

4) założą przedsiębiorstwa lotnicze w rozumieniu art. 44 prawa lotniczego (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 69, poz. 437) bądź przedsiębiorstwa budowy, utrzymania i eksploatacji lotnisk użytku publicznego, albo założą i urządzą lotniska własne, albo też wybudują hangary, dworce lotnicze, stacje obsługi technicznej lotniczej albo warsztaty lotnicze;

5) zbudują pomieszczenia garażowe dla pojazdów mechanicznych, stacje obsługi technicznej. warsztaty reparacyjne pojazdów mechanicznych oraz dworce lub stacje postojowe dla autobusów;

6) zbudują koleje zarówno normalne jak i wąskotorowe użytku prywatnego o silniku mechanicznym,

— służą ulgi w podatku dochodowym i w opłatach stemplowych według zasad, określonych w rodziale niniejszym.

(2) Rozporządzenia Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Spraw Wojskowych, mogą określać rodzaje inwestycji szczególnie ważnych dla obrony Państwa, co do których służyć będzie osobom, wymienionym w ust. (1), które je poczynią, prawo potrącenia z dochodu (dział I) kosztów tych inwestycji pod warunkiem, przewidzianym w art. 18.

Art. 17. (1) Za przedsiębiorstwa hutnicze w rozumieniu rodziału niniejszego uważa się:

1) wielkie piece,

2) stalownie (w tym piece martinowskie i elektryczne) i

3) walcownie.

(2) Za koksownie w rozumieniu rozdziału niniejszego uważa się zakłady przemysłowe, trudniące się przeróbką węgla na koks, smołę, benzol, siarczan amonu, gaz itp. i składające się: 1) z instalacji do mielenia i mieszania węgla, 2) z pieców koksowych wraz z urządzeniami pomocniczymi.

Art. 18. Ulgi w podatku dochodowym obejmują prawo potrącenia z dochodu, podlegającego opodatkowaniu według działu I ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 2, poz. 6), kosztów:

1) wzniesienia budynków i innych budowli, z wyjątkiem domów mieszkalnych, kosztów dobudowy do budynków takich i budowli już istniejących, nabycia i zainstalowania nowych (nieużywanych) maszyn i urządzeń oraz kosztów podziemnych budowli (szybów, sztolni, chodników i innych wyrobisk mających charakter inwestycji), jeżeli te nakłady są potrzebne do powstawania lub powiększenia zakładu górniczego, hutniczego, koksowni, wymienionych w art. 16 ust. (1) pkt. 1) i 2), bądź zakładów wymienionych w art. 16 ust. (1) pkt 3);

2) nabycia terenów pod budowę: lotnisk, budynków i urządzeń lotniczych: kosztów wzniesienia budynków, przeznaczonych na hangary, dworce lotnicze, stacje obsługi technicznej, lotniczej i warsztaty lotnicze, kosztów wzniesienia budowli i nabycia i zainstalowania urządzeń, potrzebnych dla zapewnienia bezpieczeństwa ruchu lotniczego oraz kosztów nabycia taboru lotniczego (art. 16 ust. (1) pkt 4));

3) wzniesienia budynków, przeznaczonych na garaże, stacje obsługi technicznej, warsztaty reparacyjne, dworce i stacje postojowe dla autobusów oraz kosztów nabycia i zainstalowania nowych (nieużywanych) maszyn i urządzeń potrzebnych do prowadzenia warsztatów reparacyjnych i stacji obsługi technicznej (art. 16 ust. (1) pkt 5));

4) nabycia gruntów pod budowę linii kolejowych, wykonania nasypów i wykopów, mostów, przepustów, podtorza i torów kolejowych, nabycia i zainstalowania nowych urządzeń, potrzebnych do utrzymania ruchu, wzniesienia budynków kolejowych oraz nabycia nowego (nieużywanego) taboru kolejowego (art. 16 ust. (1) pkt 6)).

Art. 19. (1) Wolne są od opłat stemplowych:

1) pisma, wymienione w art. 102 i 105 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 64, poz. 404), w części, w której kapitał zakładowy został użyty na nakłady, wymienione w art. 18 pkt 1), 2) lub 3), lub na nabycie gruntu, na którym został wzniesiony budynek, wymieniony w art. 18 pkt 1, bądź 3);

2) pisma, stwierdzające umowę o nabycie gruntu, jeżeli na nim został wzniesiony budynek, wymieniony w art. 18 pkt 1) lub 3), jak również pisma, stwierdzające umowę o nabycie nieruchomości na cele, wymienione w art. 18 pkt 2) (nie wyłączając wniesienia nieruchomości, bądź prawa wydobywania ciał kopalnych do spółki tytułem wkładu pieniężnego).

(2) Pisma wymienione w ust. (1), są wolne od opłat stemplowych w razie sporządzenia ich w okresie od dnia wejścia w życie przepisów artykułu niniejszego dnia do 31 grudnia 1942 r.

(3) W razie uprawdopodobnienia, że ziści się warunek zwolnienia od opłaty stemplowej, przewidziany w ust. (1), obowiązek uiszczenia opłaty stemplowej pozostaje w zawieszeniu. Minister Skarbu ustali: sposób uprawdopodobnienia oraz utrzymywania w ewidencji zawieszonej opłaty, termin, w ciągu którego powinien się ziścić warunek zwolnienia, sposób i termin uiszczenia opłaty stemplowej w razie nieziszczenia się warunku oraz skutki nieuiszczenia. Jeżeli warunek zwolnienia nie ziścił się w terminie przepisanym, to późniejsze ziszczczenie się warunku nie daje prawa do zwolnienia.

(cdn.)

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

48.

OBRÓT POŚREDNIKA POSIADAJĄCEGO SKŁAD KONSYGNACYJNY

Samo posiadanie przez pośrednika handlowego składu konsygnacyjnego towarów zastępowanej przezeń firmy nie uzasadnia jeszcze po jego stronie obowiązku płacenia podatku przemysłowego od pełnego obrotu, o ile dana firma opłaca od transakcyj tymi towarami przepisany ustawą podatek przemysłowy.

W razie wątpliwości pośrednik winien udowodnić, że danej transakcji dokonał w charakterze pośrednika handlowego.

NTA, 15 grudnia 1937, l. rej. 6297/35.

Z uzasadnienia. C. V. w Stanisławowie zaskarżył do Najwyższego Trybunału Administracyjnego orzeczenie Komisji Odwoławczej w Stanisławowie z dnia 6 czerwca 1935 r. w sprawie wymiaru podatku od obrotu za r. 1932.

W powyższej skardze zarzuca skarżący obrazę postanowienia art 7 lit. A pkt. 5 ustawy o państwowym podatku przemysłowym poz. 110/32 Dz. Ust. tudzież § 24 ust. 7 i § 35 rozporządzenia wykonawczego do ustawy poz. 406/32 Dz. Ust.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył, co następuje:

Nie jest spornym między stronami wymiar podatku przemysłowego, o ile dotyczy obrotu ze sprzedaży naczyń kuchennych na własny rachunek, ustalonego prawomocnie na kwotę 19.175 zł. 23 gr.

Spornym natomiast jest wymiar podatku, wymierzonego od obrotu ze sprzedaży szkła w łącznej sumie — 159.295 zł, w szczególności spornym jest zagadnienie, *czy obrót powyższy opodatkowany być winien, jako obrót pośrednictwa handlowego wedle wysokości prowizji, czy też jako obrót handlu towarowego na rachunek własny.* Stwierdzić należy, iż *księgi handlowe skarżącego uznane zostały za nieprawidłowe* i w tym względzie skarga nie zawiera żadnego zarzutu.

Jak to wynika z motywów zaskarżonego orzeczenia, pozwana *władza nie uznała stosunku pośrednictwa przy sprzedaży szkła na rzecz firmy „V" w pierwszym rzędzie dlatego, iż płatnik utrzymywał skład, w którym przechowywał szkło wspomnianej firmy.*

Skarżący zwalcza powyższe stanowisko władzy, zaznaczając, iż składu szkła dla firmy „V" nie utrzymywał, lecz miał jedynie pomieszczenie dla sprzedaży naczyń kuchennych, sprzedawanych na własny rachunek.

Ustalenie władzy w sprawie utrzymywania składu na szkło określa skarga jako wadliwe i nie oparte na żadnej konkretnej podstawie.

Najwyższy Trybunał Administracyjny nie miał potrzeby zajmowania się kwestią zasadności zarzutu wadliwości w ustaleniu okoliczności faktycznej co do utrzymywania składu na szkło, a to z uwagi, że zgodnie z *tezą,* zawartą w wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 3 lutego 1937 r. L. Rej. 6503/34, wydanym w sprawie ze skargi J. R. uznał, iż *samo posiadanie przez pośrednika handlowego składu konsygnacyjnego towarów zastępowanej przez niego firmy nie uzasadnia jeszcze po jego stronie obowiązku płacenia podatku przemysłowego od pełnego obrotu. o ile dana firma opłaca od transakcji tymi towarami przepisany ustawą podatek przemysłowy.*

W danej sprawie chodzi o towary fir-

my krajowej a mianowicie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością „V", wobec czego władza pozwana. oceniając zagadnienie stosunku pośrednictwa z tą firmą wyłącznie pod kątem widzenia utrzymywania składu dopuściła się istotnej wadliwości postępowania, powodującej uchylenie w tym punkcie zaskarżonej decyzji.

Powyższa jednak wadliwość odnosi się tylko do tej części obrotu, która ujawnia się cyfrą obrotu towarowego 138.782 zł, względnie prowizją w wysokości 5.551 zł 28 gr.

O ile bowiem chodzi o pozycję obrotu w kwocie 10.513 zł 03 gr, która to pozycja, jak wynika z pisma firmy „V" z 12 stycznia 1935 r. nie była objęta rachunkięm prowizyjnym, lecz wbrew twierdzeniu skargi wychodziła poza obroty prowizyjne, ujawniające się sumą 138.782 zł 08 gr, to władza pozwana zasadnie uznała tę pozycję, jako obrót osiągnięty ze sprzedaży szkła na własny rachunek.

Faktury bowiem, dotyczące obrotu ze wspomnianej pozycji szkła opiewały na nazwisko samego skarżącego i sama firma „V". jak to wynika z jej oświadczenia z dnia 21 stycznia 1935 r. traktowała skarżącego jako odbiorcę. Skarżący zaś nie wykazał w sposób wiarogodny, iż transakcje, składające się na tę pozycję zawarł w charakterze pośrednika.

Przesłuchany przez władzę zastępca firmy „Spółdzielnia Szklana", dla której wedle twierdzeń skarżącego odnośne wysyłki szkła były przeznaczone, nie był w możności przedstawienia faktur towarowych, powołując się na ich spalenie i wyraźnie przyznał, iż zamówienia na towar przyjmował skarżący, który także towar przechowywał u siebie w magazynach, wydając go partiami w miarę spłacania przez Spółdzielnię należności.

Tym samym zasadnie władza pozwana potraktowała pozycję w kwocie 20.513 zł 03 gr, jako obrót towarowy na własny rachunek.

Z powyższych powodów uchylił Najwyższy Trybunał Administracyjny zaskarżone orzeczenie. na zasadzie postanowienia art. 84 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o Najwyższym Trybunale Administracyjnym poz. 806/32 Dz. Ust., jako dotknięte istotną wadliwością.

Zarazem zarządził Najwyższy Trybunał Administracyjny na zasadzie art. 95 ustawy o Najwyższym Trybunale Administracyjnym poz. 150/37 Dz. Ust. zwrot części opłaty od skargi w kwocie 40 zł.

Powołany w uzasadnieniu wyrok NTA z d. 3 lutego 1937, l. rej, 6503/34 ogłosiliśmy w OBP. nr 25, 1937. str. 382 i n.

W naszej glosie do tego wyroku tamże umieszczonej pisaliśmy:

Ponieważ tekst art. 5 ustawy o podatku przemysłowym obecnie obowiązujący (DURP, 1936, poz. 339) nie różni się od tekstu z r. 1932, którego wykładnią zajmuje się wyrok NTA z d, 3 lutego 1937, l. rej. 6503/34, należy uznać, że wyrok ten nie stracił na aktualności i że wszystkie zawarte w obowiązującym rozporządzeniu wykonawczym postanowienia, wyłączające stosunek pośrednictwa handlowego w wypadku posiadania towarów w konsygnacji, sprzedaży towarów z zakładu handlowego, wydawania towarów ze składów i utrzymywania składów... nie mają mocy obowiązującej jako sprzeczne z samą ustawą.

Tylko działanie w imieniu i na rachunek firm nie opłacających podatku przemysłowego przy posiadaniu towarów tych firm w konsygnacji, wyklucza, w myśl art. 5 ust. 1 pkt. 5 ustawy. stosunek pośrednictwa i powoduje obowiązek

płacenia podatku od pełnego obrotu.

Nowa „ustawa o podatku obrotowym" — dla uniknięcia wątpliwości — stanowi już wyraźnie, że tylko w tym przypadku agent płaci podatek od pełnego obrotu, gdy „posiada sprzedawane towary w konsygnacji i równocześnie działa w imieniu i na rachunek osób niewpłacających podatku w myśl ustawy niniejszej" (art. 6).

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

37.

ISTOTA UMOWY O PRACĘ.

Istotnymi wymogami umowy o pracę są pozbycie przez pracownika pracy własnej i powstałe stąd prawo pracodawcy do swobodnego dysponowania pracą umowną.

Tytuł kierownika nadany stronie w umowie o pracę nie określa istoty stosunku umownego stron i jest zatem obojętny przy prawnej ocenie stosunku.

SN, 12 października 1937, C II 1043/37, PUS, 1938, poz. 35.

Z uzasadnienia. Powód twierdził w pozwie, że pozwany zaproponował mu prowadzenie składu soli w charakterze samoistnego przedsiębiorcy, że w myśl umowy z pozwanym miał prowadzić przedsiębiorstwo na własne ryzyko i we własnej administracji, te zaś twierdzenia wykluczają, by powód zobowiązał się świadczyć samą tylko pracę, by zatem odstąpił umownie swą pracę do dyspozycji pozwanego. Gdy zaś takie pozbycie pracy własnej i powstałe stąd prawa pracodawcy do swobodnego dysponowania pracą umowną są istotnymi wymogami umowy pracy, przeto błędny prawnie jest pogląd kasacji, iż strony zawarły umowę pracy.

Tytuł kierownika składu soli, dany powodowi w umowie stron, związany ze specjalnymi cechami monopolowego handlu solą, nie określa istoty stosunku umownego stron, zatem jest obojętny przy prawnej ocenie tego stosunku.

38.

PRACOWNIK UMYSŁOWY.

Osoba pełniąca czynności związane z obsługą maszyn jest pracownikiem umysłowym tylko w tym wypadku, gdy wykonywane przez nią kierownictwo techniczne przeważa nad pracą fizyczną.

Maszynista na statku parowym, który kieruje technicznie pracą oddziału maszynowego i jest za jej całość odpowiedzialny, jest pracownikiem umysłowym, jeśli to kierownictwo jest zajęciem głównym, przeważającym nad ściśle fizyczną jego pracą.

NTA, 23 listopada 1937, l. rej. 4008/35, PUS, 1938, poz. 36.

Z uzasadnienia. ZUPU. w Warszawie orzeczeniem z 7 września 1933 r. stwierdził, że Michał K z tytułu zatrudnienia w charakterze maszynisty na statku parowym Polskiej Żeglugi Rzecznej „Vistula" Spółki z ogr. odp. podlega od dnia 1 stycznia 1932 r. obowiązkowi ubezpieczenia w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 listopada 1927 r. (poz. 911 Dz. Ust.).

Komisariat Rządu na m. st. Warszawę decyzją z 30 lipca 1934 r. nie uwzględnił odwołania Polskiej Żeglugi Rzecznej „Vi-

stula" od powyższego orzeczenia Zakładu Ubezpieczeń a Ministerstwo Opieki Społecznej orzeczeniem z 6 grudnia 1934 r., wydanym w załatwieniu dalszego odwołania wymienionej wyżej Spółki, uchyliło decyzję Komisariatu Rządu jako ustawowo nieuzasadnioną. W motywach Ministerstwo stwierdziło, że zasadniczą czynnością maszynisty na statku parowym jest obsługa maszyny parowej oraz nadzór nad kotłem parowym i nad urządzeniami elektrycznymi, że są to czynności technika względnie montera, które nie należą do czynności, określonych w art. 3 wspomnianego wyżej rozporządzenia z 24 listopada 1927 r., że maszynista ma do pomocy dwóch lub trzech palaczy, pilnując ich pracy, że pilnowanie to nie wykracza poza ramy zwykłego dozoru i nie może być uważane za kierownictwo techniczne w rozumieniu p. 1 powołanego wyżej art. 3 już chociażby dlatego, iż palenie w piecu nie wymaga wskazówek technicznych, że pomocnik maszynisty jest jego zastępcą, pracuje w jego nieobecności i wobec tego nie pozostaje pod jego kierownictwem, że nie jest wykluczone wykonywanie przez maszynistę pracy fizycznej, mianowicie wykonywanie w razie potrzeby reparacji maszyny a czasem także smarowania jej, że maszyniści, o ile udzielają urlopów palaczom, postępują niezgodnie ze zwykłą organizacją pracy na statku i że księgę kotłową prowadzi inżynier rewident, dziennika maszynowego w ogóle nie prowadzi się, a maszynista wypisuje tylko na gotowych drukach zapotrzebowanie materiałów pędnych. Mając ten stan faktyczny na względzie Ministerstwo stwierdziło brak podstawy do zaliczenia K. w poczet pracowników umysłowych.

Na to orzeczenie ministerialne wniósł K. skargę do N.T.A., który rozpatrując sprawę w granicach tej skargi rozważył, co następuje:

Z art. 3 p. 1 rozporządzenia z 24 listopada 1927 r. wynika, że osoba pełniąca czynności obsługi maszyn na statku parowym jest w rozumieniu tego przepisu pracownikiem umysłowym, jeżeli kieruje technicznie pracą oddziału maszynowego i jest za całość jej odpowiedzialna. Kierownictwo to ma więc znaczenie istotne. *Osoba zatem pełniąca czynności związane z obsługą maszyn jest pracownikiem umysłowym tylko w tym razie, gdy wykonywane przez nią kierownictwo techniczne przeważa nad ewentualnie przez nią spełnianą pracą fizyczną.* Jeżeli warunek ten nie jest spełniony, dana osoba nie podpada pod pojęcie pracownika umysłowego.

Spór sprowadza się wobec tego do kwestii, *czy skarżący wykonywa kierownictwo techniczne i czy ta działalność jest główną jego pracą.* Rozstrzygnięcie tych kwestyj podlega swobodnej ocenie. Ustalenie trafności tej oceny nie jest jednak wbrew odmiennemu zapatrywaniu Ministerstwa i Polskiej Żeglugi Rzecznej „Vistula", wyłączone spod orzecznictwa N. T. A. Rzecz jasna bowiem, że nie jest ona równoznaczna z dowolnością, lecz podlega zasadom logiki, a według art. 6 (p. 2) rozporządzenia Prezydenta R. P. z 27 października 1932 r. (poz. 806 Dz. Ust.) sprawy, a tym samym i poszczególne kwestie, które władze administracyjne uprawnione są rozstrzygnąć według swobodnego uznania, wyłączone są spod orzecznictwa N.T.A. tylko w granicach pozostawionych temu uznaniu *N.T.A. jest więc kompetentny do rozpatrzenia, czy Ministerstwo dopuściło się dowolności przy ocenie wspomnianych wyżej dwóch kwestyj.*

Przystępując do tego rozpatrzenia pod uwagę wziąć należy, że według ustaleń zawartych w zaskarżonym orzeczeniu skarżący obsługuje maszynę parową, kocioł i urządzenia elektryczne, lecz, o ile chodzi o pracę fizyczną, to jedynie naprawia maszynę i czasem smaruje ją. Naprawa maszyny jest oczywiście w zwyczajnych warunkach na czynnym statku, a na takim właśnie statku skarżący był zatrudniony, zdarzeniem wyjątkowym. Jak z powyższego okazuje się obsługa maszyn przez skarżącego jest w istocie swojej tylko czuwaniem nad ich sprawnością. Wniosek ten jest zgodny ze stwier-

dzeniem inspektora Zakładu Ubezpieczeń inż. J., opartym na jego osobistych spostrzeżeniach i wyrażonym w protokóle z 18 września 1932 r., powołanym w zaskarżonym orzeczeniu.

Powyższe *czuwanie nad sprawnością działu maszynowego jest zajęciem głównym, przeważającym nad ściśle fizyczną pracą skarżącego*. Pracę fizyczną przy obsłudze maszyn, jak to ustalono w wymienionym protokóle, pełni personel przydzielony skarżącemu, a świadkowie P., W., D. i M. stwierdzili, że maszynista na statku „Vistuli" wykonywa tę pracę tylko w nagłych wypadkach lub w celu pouczenia podległego sobie personelu oraz przy mniejszych montażach. Pomocnicy przydzieleni skarżącemu zajmują się więc nie tylko paleniem, jak to przyjęło Ministerstwo, lecz pełnią wszelkie inne prace fizyczne w dziale maszyn.

Tak zaś z zeznań wymienionych świadków jak i z protokółu z 18 września 1932 r. wynika, że *skarżący ponosi odpowiedzialność za sprawność działu maszynowego, przydziela pracę swoim pomocnikom i nadzoruje ją. Skarżący kieruje więc technicznie pracą tego działu.*

Jak z powyższego okazuje się, stan faktyczny sprawy nie daje podstawy do odmowy uznania skarżącego za pracownika umysłowego w rozumieniu art. 3 p. 1 rozporządzenia z 24 listopada 1927 r. Zaskarżone orzeczenie należało wobec tego uchylić jako niezgodne z prawem.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 2 MARCA 1938 R. L. D. III. 3053/3/38

w sprawie zmiany przepisów o specjalnym podatku od wynagrodzeń.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 7 z 1938 r., poz. 165)

Ministerstwo Skarbu komunikuje, iż uchwalony przez Sejm i Komisję Budżetową Senatu art. 12 projektu ustawy skarbowej na okres od 1 kwietnia 1938 do 31 marca 1939, która wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r., zawiera następujące przepisy:

„(1) Przedłuża się do dnia 31 marca 1939 r. dla celów równowagi budżetowej moc obowiązującą dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o specjalnym podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 503) ze zmianami, wprowadzonymi ustawą z dnia 30 marca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 187) oraz wynikającymi z artykułu niniejszego.

(2) Podatek ten będzie pobierany od wynagrodzeń:

a) wypłacanych w czasie od dnia 1 kwietnia 1938 r. do dnia 31 marca 1939 r., bez względu na to, za jaki czas wynagrodzenia te przypadają,

b) wypłacanych za czas od dnia 1 kwietnia 1938 r. do dnia 31 marca 1939 r. bez względu na czas wypłaty, według następujących skal:

1) przy wynagrodzeniach, wolnych od państwowego podatku dochodowego oraz od opłat emerytalnych lub składek na rzecz ubezpieczeń społecznych:

Stopień	Wysokość wynagrodzenia wypłacanego w ciągu miesiąca w złotych		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	
1	150	200	3
2	200	250	5
3	250	500	8
4	500	1.000	11
5	1.000	2.000	17
6	2.000		25

2) przy wynagrodzeniach, od których opłaca się państwowy podatek dochodowy, opłaty emerytalne lub składki na rzecz ubezpieczeń społecznych, albo też niektóre z tych obciążeń:

Stopień	Wysokość wynagrodzenia wypłacanego w ciągu miesiąca w złotych		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	
1	165	220	2
2	220	560	5
3	560	1.150	7
4	1.150	2.350	10
5	2.350		15

(3) Określone w art. 3 pkt 1) lit. a) i b) dekretu z dnia 14 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 503) stawki wynagrodzeń wolnych od podatku specjalnego podwyższa się ze 100 zł do 150 zł i ze 110 zł do 165 zł.

(4) Rada Ministrów może, na wniosek Ministra Skarbu, w drodze rozporządzeń skracać terminy, określone w ust. (2) lit. a) i b), obniżać stopy procentowe, ustalone ust. (2) pkt 1) i 2), oraz podwyższać stawki wynagrodzeń wolnych od podatku specjalnego.

(5) Związki samorządu terytorialnego, związki międzykomunalne (celowe) oraz przedsiębiorstwa, banki, zakłady i instytucje tych związków, Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego, komunalne kasy oszczędności i banki komunalne mogą, działając zgodnie z ustawą o finansach komunalnych, nie pobierać podatku specjalnego od wynagrodzeń, wypłacanych ze swoich funduszów".

Podając powyższe do wiadomości Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie zarządzeń podległym władzom i urzędom oraz podległym nadzorowi instytucjom prawnopublicznym, objętym przepisami o specjalnym podatku od wynagrodzeń, przygotowujących pobór tego podatku według norm ustalonych w ustępach 1, 2 i 3 przytoczonego w art. 12 projektu ustawy skarbowej.

O uchwaleniu powyższego przepisu ustawy przez Izby Ustawodawcze nastąpi oddzielne zawiadomienie.

Minister Skarbu:
(—) E. Kwiatkowski

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 11 MARCA 1938 R. L. D. V. 4887/3/37

w sprawie obowiązku podatkowego od nieruchomości, należących do związków i instytucji wymienionych w art. 2 pkt 2 dekretu o podatku od nieruchomości.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 8 z 1938 r., poz. 187)

Ministerstwo Skarbu zwraca załączniki sprawozdania z dnia 17 lutego 1938 r. Nr W. II. 80/4/1/Pozn. 1/38 z wyjaśnieniem, że warunkiem wyłączenie spod wolności podatkowej po myśli art. 2 pkt 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o podatku od nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 14) nieruchomości lub ich części, stanowiących własność związków i instytucji wyszczególnionych w powołanym przepisie *), jest, aby te **nieruchomości ub ich części przynosiły dochody na skutek oddania ich w najem lub dzierzawę względnie, aby te nieruchomości lub ich części były zajęte przez przedsiębiorstwa tych związków i instytucji.**

Jeżeli zatem wzmiankowane nieruchomości lub ich części w danym roku podatkowym **nie są** wynajęte lub wydzierżawione, obojętne z jakich powodów, albo **nie są** zajęte przez przedsiębiorstwa, stanowiące własność tych związków i instytucji, wówczas nieruchomości te wolne są od podatku z mocy przytoczonego na wstępie art. 2 pkt 2 dekretu.

Ministerstwo Skarbu, wyjaśnia, że przez „nieruchomości", o których jest mowa w cyt. art. 2 pkt 2 dekretu, należy rozumieć wszelkiego rodzaju nieruchomości, a więc nie tylko te nieruchomości, które zostały nabyte lub wybudowane dla celów, wynikających ze statutowej działalności ich właścicieli, ale również i dla innych celów.

Za Dyrektora Departamentu:
(—) K. Janczewski
Naczelnik Wydziału

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 18 MARCA 1938 R. L. D. V. 4309/3/38

w sprawie stosowania art. 6 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o podatku od nieruchomości.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 9 z 1938 r., poz. 230).

W związku z wątpliwościami w sprawie stosowania postanowienia § 18 ust. (3) rozporządzenia wykonawczego Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 259) w łączności z postanowieniami art. 6 ust. (3) i (4) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o podatku od nieruchomości (Dz. U. P. Nr 3, poz. 14) Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, co następuje:

1) Dla nieruchomości (budynkowych i gruntowych), które zajmowane są przez właścicieli lub oddane są osobom trzecim do bezpłatnego używania lub użytkowania, podstawę wymiaru w myśl art. 6 ust. 3) powołanego dekretu stanowi — wartość czyn-

---

*) Pkt 2 art. 2 Dekretu P. R. z d. 14.1.1936 o podatku od nieruchomości ma następujące brzmienie: **„Wolne są od podatku nieruchomości stanowiące własność związków samorządowych i międzykomunalnych, instytucyj ubezpieczeń społecznych, prawnie uznanych związków i gmin wyznaniowych i ich instytucyj, zakładów opiekuńczych oraz instytucyj naukowych, oświatowych i dobroczynnych, jeżeli te nieruchomości lub ich części nie przynoszą dochodu przez wynajęcie lub wydzierżawienie oraz gdy nie są zajęte przez przedsiębiorstwa wymienionych związków i instytucyj".**

szowa, ustalana w wysokości czynszu, jaki by właściciel uzyskał w razie wynajęcia lub wydzierżawienia nieruchomości.

Przez nieruchomości gruutowe, o których mowa, należy rozumieć grunty wymienione w § 2 ust. (1) lit. a) cytowanego rozporządzenia Ministra Skarbu, jako też inne grunty niezabudowane, tak stanowiące łącznie z budynkiem jednostkę podatkową, jak i będące odrębnymi jednostkami podatkowymi, które są użytkowane **stałe** jako pola uprawne, łąki. pastwiska, sady, ogrody, jak również pod lasami i wodami, użytkowanymi dla celów hodowli ryb albo rybołówstwa. Przy tym zwraca się uwagę, aby wartość czynszowa omawianych gruntów (użytkowanych w sposób rolniczy) była ustalana przy uwzględnianiu ich kategorii, klas i rodzajów.

2) Dla pewnej kategorii nieruchomości zajmowanych przez właścicieli lub oddanych do bezpłatnego używania lub użytkowania, dla ktorych nie można ustalić podstawy wymiaru według wartości czynszowej (art. 6 ust. (3) dekretu), a to ze względu na specyficzny charakter użytkowania nieruchomości (np. nieruchomość fabryczna, parcela budowlana), za podstawę wymiaru wedle art. 6 ust. (4) dekretu przyjmuje się:

a) dla budynków wraz z należącymi do nich budowlami ubocznymi, podwórzami i placami—5% ich wartości obiegowej,

b) dla innych gruntów niezabudowanych — 3% ich wartości obiegowej.

Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że przez „inne gruty niezabudowane", o których mowa pod b), należy rozumieć grunty niezabudowane, które nie są użytkowane dla celów określonych w ustępie pierwszym niniejszego okólnika. Do tej kategorii gruntów, należą między innymi parki.

Za Dyrektora Departamentu:
(—) K. Janczewski
Naczelnik Wydziału

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 19 MARCA 1938 R.
L. D. V. 6270/2/38

w sprawie potrącalności straty, wynikłej z racji zburzenia niezamortyzowanego starego budynku i zastąpienia go nowym.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 9 z 1938 r., poz. 231)

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 26 stycznia 1938 r. l. rej. 10528/34.

— — — — — — — — — — —

...Co do odpisanej na stratę kwoty zł 21.597,36 stanowiącej niezamortyzowaną wartość drewnianego magazynu zastąpionego na żądanie władz nowym budynkiem murowanym, to jakkolwiek oczywiście ten nowy murowany magazyn stanowi ulepszenie źródła dochodu, to jednak poniesiona skutkiem zburzenia budynku starego, nie całkowicie zamortyzowanego, strata w myśl stałej judykatury Najwyższego Trybunału Administracyjnego jest potrącalna (art. 6 ustawy o podatku dochodowym)...

Za Dyrektora Departamentu:
(—) K. Janczewski
Naczelnik Wydziału

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 21 MARCA 1938 R. L. D. V. 6628/2/38

w sprawie rozstrzygania odwołań po uchyleniu orzeczenia w drodze nadzoru lub w postępowaniu kasacyjnym.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 9 z 1938. r. poz. 233).

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 4 stycznia 1938 r. I. rej. 10187/34.

— — — — — — — — — — —

...Trafny jest natomiast dalszy zarzut skargi, iż Komisja Odwoławcza nie była uprawniona do ustalenia w nowym orzeczeniu sumy podatku wyższej od ustalonej w jej poprzednim, uchylonym orzeczeniu. Według judykatury Najwyższego Trybunału Administracyjnego bowiem (zob. np. wyrok z dnia 12 marca 1934 r. L. Rej. 1150/32) uchylenie w drodze nadzoru orzeczenia Komisji Odwoławczej, zaskarżonego przez płatnika do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, nie może w żadnym razie spowodować dla skarżącego pogorszenia jego położenia w późniejszym orzeczeniu, wydanym w miejsce uchylonego. Tej zasadzie uchybiła władza pozwana w zaskarżonym orzeczeniu wykraczając poza ogólną sumę podatku, ustaloną w orzeczeniu odwoławczym z dnia 29 sierpnia 1931 r.

— — — — — — — — — — —

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu zauważa, iż przytoczony powyżej wyrok ma również zastosowanie do odwołań po raz drugi rozpatrywanych przez Komisje Odwoławcze po uchyleniu poprzedniego orzeczenia przez Najwyższy Trybunał Administracyjny w postępowaniu kasacyjnym.

Za Dyrektora Departamentu:
(—) K. Janczewski
Naczelnik Wydziału

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 21 MARCA 1938 R. L. D. V. 3970/3/38.

w sprawie kosztów komisyj klasyfikacyjnych w podatku gruntowym.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 9 z 1938 ., poz. 234).

Niektóre z izb skarbowych mają wątpliwość co do pokrywania kosztów komisyj klasyfikacyjnych, powoływanych na zasadzie § 23 i 38 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31 marca 1937 r. o wymiarze i poborze podatku gruntowego (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 250).

W celu jednolitego unormowania tej sprawy Ministerstwo Skarbu udziela następujących wyjaśnień.

Koszty komisyj klasyfikacyjnych, powoływanych **z urzędu,** ponosi Skarb Państwa na zasadzie § 1 i 2 art. 66 Ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 14, poz. 134) i § 56 i nast. rozporządzenia wykonawczego do ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 35, poz. 270). Natomiast koszty komisyj klasyfikacyjnych, powoływanych na wniosek płatników, zgodnie z § 23 ust. (6) powołanego we wstępie roz-

porządzenia, ponoszą ci płatnicy. W tej mierze mają zastosowanie przepisy § 3 art. 66 Ordynacji podatkowej, a także powałane wyżej przepisy rozporządzenia wykonawczego.

Za Dyrektora Departamentu:
(—) K. Janczewski
Naczelnik Wydziału

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 1 KWIETNIA 1938 R. L. D. III 3167/4/38

w sprawie wpłat w papierach wartościowych na należności podatkowe

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 10 z 1938 r., poz. 272)

Podczas lustracji wydziałów rachunkowo-kasowych izb skarbowych oraz kas urzędów skarbowych stwierdzono, że sposób przyjmowania papierów wartościowych na należności podatkowe oraz cenzura obrotu tymi papierami nie są jednolite.

Celem ujednostajnienia omawianego trybu postępowania oraz umożliwienia izbom skarbowym właściwej kontroli nad przyjętymi i odesłanymi do Urzędu Długów Państwa papierami wartościowymi — Ministerstwo Skarbu zarządza, aby Kasy Urzędów Skarbowych przyjmując od płatników deklaracje przewidziane w ust. 2 § 15 przepisów rachunkowo-kasowych dla kas — jeden egzemplarz deklaracji przeznaczały na dowód rozchodowy, jako udokumentowanie rozchodu z tytułu skupu papierów wartościowych, drugi zaś egzemplarz na dowód przychodu w papierach wartościowych.

Płatnikowi należy wydawać wyłącznie pokwitowanie kasowe z dziennika specjalnego Nr 1, wypełnione w sposób przewidziany w p. 11 okólnika Min. Skarbu z dnia 15 marca 1937 r. L. D. III. 2501/4/37 (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 8 poz. 241 z 1937 r.) uzupełnionego i zmienionego okólnikiem Min. Skarbu z dnia 11 lutego 1938 r. L. D. III 1776/4/38 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 5 poz. 124 z 1938 r.).

Ministerstwo Skarbu zaznacza, że przepis ust. 3 § 19 powołanych wyżej przepisów rachunkowo-kasowych stosować należy przy przyjmowaniu papierów wartościowych do sum depozytowych i funduszów specjalnych.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu przypomina, że:

1) omawiane deklaracje oprócz danych wymienionych w ust. 2 § 15 przepisów rachunkowo-kasowych dla kas zawierać winny: nazwę podatku, rok podatkowy, datę i pozycję dziennika specjalnego, pod którą zarachowano na przychód równowartość złożonych papierów wartościowych, pozycję ks. bierczej pod którą odkontowano wpłatę, a wreszcie poz. ogólnego dziennika przychodu i rozchodu;

2) w wykazie szczegółowym dla rozchodu sum obrotowych względnie dla rozchodn sum budżetowych sporządzanych w związku z przy-mowaniem na należności podatkowe papierów wartościowych kasy zapisują nominalną wartość papierów do oddzielnych, odpowiednio zatytułowanych, przedziałek według rodzaju papierów wartościowych.

3) na wydatki z tytułu zaliczenia na należność podatkową wartości bieżącego kuponu winien być sporządzony osobny wykaz szczegółowy w sposób wyżej podany;

4) w księdze papierów wartościowych, na osobnym koncie „papiery wartościowe przyjęte na rachunek Skarbu Państwa" — winna być podana w przedziałce 4-tej również nazwa podatku oraz poz. ks. bierczej, pod którą odkontowano wpłatę w papierach wartościowych Przy wpłatach papierami premiowymi należy bezwzględnie podawać Nr Nr i serie złożonych obligacyj.

Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) wydadzą dalsze stosowne zarządzenia.

Naczelnik Wydziału:
(—) Dr Bielak

KALENDARZ PODATKOWY

W maju 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 maja 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w czasie od 16 do 30 kwietnia 1938 r.

Do 7 maja 1938 r.—podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w kwietniu 1938 r.

Do 20 maja 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w ciągu pierwszych 15 dni maja 1938 r.

Do 25 maja 1938 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu kwietniu 1938 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 31 maja 1938 r.—podatek przemysłowy od obrotu za rok 1937 przez wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe oraz zajęcia przemysłowe i samodzielne wolne zajęcia zawodowe, o ile nakaz płatniczy został doręczony do dnia 1 maja (włącznie) 1938 r. W razie doręczenia nakazu po dniu 1 maja 1938 r. termin płatności upływa z 30 dniem po doręczeniu nakazu.

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w maju 1938 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w maju 1938 r.

SPROSTOWANIE

W kalendarzu podatkowym za miesiąc kwiecień 1938 r. (Nr Nr 14, 15, 16 i 17) w rubryce do 25 kwietnia 1938 r. zaliczka miesięczna wysokości podatku od obrotu osiągniętego zamiast w miesiącu lutym 1938 r. itd. winno być w miesiącu **marcu** *1939 r.*

KRONIKA PODATKOWA

Projekt okólnika w sprawie sporządzania inwentarza

W związku z nasuwającymi się wątpliwościami przy ocenie prawidłowości inwentarzy Ministerstwo Skarbu opracowało niedawno w tej sprawie okólnik, którego projekt rozesłało do zaopiniowania organizacjom gospodarczym.

(sec) Sporządzanie inwentarzy w przedsiębiorstwach prowadzących księgi, jest, jak wiadomo, uregulowane odnośnymi przepisami rozporządzenia o Rejestrze Handlowym, Kodeksu Handlowego i częściowo Ordynacji Podatkowej. *Z uwagi na wątpliwości nasuwające się przy ocenach prawidłowości inwentarzy Ministerstwo Skarbu w ostatnim czasie opracowało w tej sprawie okólnik, którego projekt rozesłany został niedawno do zaopiniowania organizacjom gospodarczym.*

Okólnik rozważa kwestie związane z *formą i sposobem sporządzania inwentarza oraz oceną poszczególnych składników majątkowych.* W odniesieniu do form okólnik postanawia, *że inwentarz powinien zawierać spis składników majątkowych przedsiębiorstwa, a więc majątku ruchomego i nieruchomego, oraz należności i długi, ze szczegółowym wymienieniem nazwy, ilości, cen jednostkowych i wartości poszczególnych składników majątkowych.* Inwentarze należy sporządzać bądź w formie książkowej, bądź też w formie luźnych *arkuszy.* W

tym ostatnim przypadku należy arkusze inwentarza ponumerować i zbroszurować. Dopuszczalne jest uwidocznianie w inwentarzu niektórych lub wszystkich z wyżej wymienionych składników majątkowych grupowo, jeżeli składniki te zostały wymienione szczegółowo w sposób wyżej wskazany w pomocniczych księgach lub brulionach. *Jeżeli w niektórych przedsiębiorstwach przy sporządzaniu inwentarza istnieją trudności w obliczeniu przedmiotów mało wartościowych, przedmioty te mogą być łączone dla celów oszacowania w grupy (naprz. szpilki, guziki itp. w sklepach galanteryjnych).* Przy spisywaniu inwentarza płatnicy mogą się posługiwać brulionami, sporządzonymi bądź w formie zeszytów o ponumerowanych stronach, bądź też w formie luźnej, lecz również ponumerowanych kartek. Brulion zawierać powinien przynajmniej ilościowy spis składników majątkowych. *Brulion inwentarza sporządzony być winien najpóźniej w ciągu 5-dni po upływie roku obrotowego.* W tym samym terminie sporządzony być winien również inwentarz wtedy, gdy sporządza się go bez posługiwania się brulionem.

Brulion powinien być podpisany przez osobę, dokonywującą spisu inwentarza i przechowywany jako załącznik do ksiąg handlowych. *Inwentarz powinien być sporządzony z natury.* Sposób obliczenia ilości lub wagi zależy od charakteru przedsiębiorstwa i właściwości spisywanych przedmiotów. Spisany inwentarz z natury powinien być porównany z zapisami w księgach, a ujawnione w ten sposób ewent. ubytki (manca) lub nadwyżki powinny znaleźć swój wyraz w księgach płatnika. Inwentarz powinien być podpisany przez kupca. Przy spółkach jawnych i komandytowych, inwentarz powinien być podpisany przez wszystkich spólników, uprawnionych do prowadzenia spraw Spółki.

W odniesieniu do oceny poszczególnych składników majątkowych, projekt okólnika powołuje się na obowiązujące przepisy Kodeksu Handlowego, a w szczególności art. 8, art. 248—251 i art. 423-426 Kodeksu Handlowego. Jeżeli przy niektórych rodzajach wyrobów lub towarów zachodzą zmiany w ich jakości (naprz. wskutek wyjścia z mody lub długiego leżenia na składzie itp.), sprowadzenie do wartości rzeczywistej i wstawienie do inwentarza nastąpić może naskutek uwzględnienia wspomnianych przyczyn nawet poniżej ceny nabycia (kosztów wytworzenia) lub ceny rynkowej. W razie wątpliwości co do wysokości zastosowania obniżki należy przesłuchać biegłych. Przez użyte w art. 250 i 425 Kodeksu Handlowego wyrażenie „papiery wartościowe i waluty obce notowane na giełdzie", należy rozumieć papiery lub waluty, którymi w ciągu roku operacyjnego były faktycznie dokonywane transakcje giełdowe i które notowane były w cedule giełdowej. Samo dopuszczenie papierów wartościowych i walut obcych do obrotów giełdowych nie nadaje tym papierom lub walutom charakteru notowanych na giełdzie. W związku z powyższym przy wycenie w inwentarzu papierów wartościowych lub walut obcych, notowanych na giełdzie, należy przyjmować je według ceny nabycia, a jeżeli cena ta jest wyższa od przeciętnego kursu giełdowego z ostatniego miesiąca przed dniem bilansowym — według tego kursu giełdowego. Papiery wartościowe lub waluty obce nienotowane na giełdzie, mogą być przyjmowane do inwentarza bądź według ceny nabycia, bądź też według rzeczywistej wartości w dniu bilansowym, gdy ta jest niższa od ceny nabycia. Pozostawione jest uznaniu płatnika, czy wartość weksli, płatnych w następnym okresie operacyjnym, należy w inwentarzu umniejszyć przez obliczenie odsetek przypadających na następny okres operacyjny, czy też przyjmować wartość weksli według ich nominalnej wartości, byleby jedna lub druga z tych zasad stosowana była stale z roku na rok. Przez użyte w art. 249 i 424 Kodeksu Handlowego wyrażenie „stanowiące przedmiot obrotu" należy rozumieć zarówno surowce, towary i inne wartości będące przedmiotem sprzedaży w danym przedsię

biorstwie. jak również surowce i towary z przetworzenia których powstały produkty sprzedaży. Pozostawione jest uznaniu płatnika, czy przy wycenie w przedsiębiorstwie przemysłowym zapasów, półfabrykatów i gotowych wyrobów przyjmować on będzie jako koszt własny jedynie: surowiec, robociznę i koszty warsztatowe zmienne. czy też przy wycenie tej uwzględni również koszty warsztatowe stałe i amortyzację, byleby jedna lub druga z tych zasad stosowane były z roku na rok.

(Codz. Gaz. Handl.)

PORADNIA

285. *Edmund K. w B.*

Interesujące Pana monografie nie istnieją.

286. *S. G. 7*

Stan faktyczny. Przedsiębiorstwo handlu komisowego posiada świadectwo II kat. handl. To samo przedsiębiorstwo prowadzi handel towarowy na własny rachunek. Księgami objęte są jedynie obroty komisowe z pominięciem obrotów na rachunek własny.

Kwestia. Czy brak w księgach obrotów towarami na rachunek własny spowodować może uznanie ksiąg za nieprawidłowe?

Pogląd Czytelnika. Brak obrotów własnych jakoteż własnego majątku w księgach komisanta (w ks. głównej) jedynie wtedy mógłby spowodować nieuznanie komisu, gdyby handel towarami własnymi prowadzony był za jednym świadectwem przemysłowym kat. II, wykupionym dla handlu komisowego — do czego zresztą komisant ma prawo. W tym bowiem wypadku księgi dotknięte powyższym brakiem stanowią fragment (choćby 90%-wy) całości przedsiębiorstwa, reprezentowanego z punktu widzenia ustawodawstwa podatkowego przez odnośne świadectwo przemysłowe. Jeżeli jednak komitent wykupił, względnie dodatkowo wykupi świadectwo np. II kat. handl. dla obrotów niekomisowych, natenczas, moim zdaniem, komis winien być uznany bez zastrzeżeń z zastosowaniem stawki 6% od prowizji, natomiast obroty towarami własnymi, ustalone pozaksięgowo podlegają stawce 1,7%.

Odpowiedź OBP.

Przedsiębiorstwo jest to ogół urządzeń, służących trwałemu dokonywaniu pewnych czynności zarobkowych. Nie tu miejsce na bliższą analizę pojęcia przedsiębiorstwa. Wystarczy stwierdzenie bezspornego faktu, że **przedsiębiorstwo stanowi pewną całość, której niepodobna sztucznie rozbijać na dwa lub więcej przedsiębiorstw.** Na przykład, przedsiębiorstwa handlu suknem i płótnem, prowadzonego w jednym lokalu i pod jedną firmą, nie można rozbić na dwa przedsiębiorstwa: handlu suknem i handlu płótnem.

Przedsiębiorstwo handlu towarowego np. suknem i płótnem może część towarów sprzedawać we własnym imieniu i na własny rachunek a część we własnym imieniu i na rachunek innej osoby (komitenta). Kwestia, jaki stosunek łączy kupca z dostawcą, w zakresie sprzedaży pewnego rodzaju towaru, **nie ma wpływu na jedność przedsiębiorstwa.**

Kupiec może objąć księgowością kilka przedsiębiorstw, ale **księgowość winna objąć conajmniej jedno przedsiębiorstwo jako całość.**

Księgowość prowadzona tylko dla pewnego działu przedsiębiorstwa nie czyni zadość ani wymogom księgowości ani wymogom prawa, które nakazuje, by kupiec rejestrowy prowadził taką księgowość handlową, jaka ze względu na ro-

dzaj i rozmiar przedsiębiorstwa jest konieczna (art. 54 KH).

Pojęcie przedsiębiorstwa jako całości nie jest zależne od momentu wykupienia świadectwa przemysłowego. Zresztą, jak Pan słusznie zauważa, w opisanym wypadku wykupienie drugiego świadectwa jest zbędne, nawet z punktu widzenia ustawy o podatku przemysłowym.

Konkluzja: **księgowość prowadzona tylko dla działu komisowego przedsiębiorstwa handlu towarowego nie jest prawidłowa** i dlatego nie czyni zadość przepisowi art. 5 p. 5 ustawy o podatku przemysłowym, który jako warunek uznania komisu stawia prowadzenie **prawidłowych ksiąg** handlowych. Skutkiem tak prowadzonej księgowości będzie uznanie za podstawę opodatkowania podatkiem przemysłowym od obrotu całego obrotu ze sprzedaży komisowej (a nie prowizji) i zastosowanie stawki 1,7%.

287. *M. J. Grodno*

1. **Czy wprowadzenie zapisów z dziennika do księgi głównej co dwatrzy dni przy księgowaniu zaszłości w dzienniku dzień po dniu w porządku chronologicznym dyskwalifikuje księgowość?**

Przez zaleganie z prowadzeniem ksiąg rozumie się niezaksięgowanie zaszłości. **Skoro zaszłość jest zapisana w dzienniku, jest ona zaksięgowana,** albowiem treść jej jest uwidoczniona i zakwalifikowana pod względem efektu, który wywiera na stan i wynik przedsiębiorstwa (U Rachunku, Ma Rachunek). **Wprowadzenie zaszłości do księgi głównej jest tylko wprowadzeniem do księgi systematycznej, jaką jest księga główna zapisu już poprzednio w księdze chronologicznej (dzienniku) zarejestrowanego z podaniem sposobu zakontowania.** Wpis do księgi głównej jest więc czynnością **tylko wtórną,** jakkolwiek **konieczną.**

Dziennik (memoriał i kasa kontowana) jest księgą chronologiczną. Księga główna jest natomiast księgą systematyczną, toteż chronologiczność ujawnianych w niej zapisów nie odgrywa decydującej roli.

Z tych względów należy uznać, że **wprowadzenie zapisów do księgi głównej natychmiast po ich zarejestrowaniu w dzienniku jest wymogiem porządkowym, ale nie zasadniczym.** Niezastosowanie się do tego wymogu nie dyskwalifikuje księgowości.

2. **Pozycje dziennikowe winny być sumowane w miarę wypełniania stron.** „Jeżeli dziennik jest księgą oprawną lub składa się z luźnych arkuszy, należy dodawanie uskuteczniać strona za stroną” (Normalizacja podstawowych zagadnień księgowości, str. 11).

288. *Księgowy Cz.*

1. **Raporty kasowe oparte na kwitach magazynowych:** „Magazyn wyda”, które wyszczególniają ilość a nawet cenę wydanego towaru, są dostatecznie udokumentowane.

2. **Nie każde wynagrodzenie wypłacane członkowi zarządu** biorącemu czynny udział w zarządzie osoby prawnej **podlega ograniczeniom** pod względem potrącalności, przewidzianym w art. 21 ust. 3 ustawy o pod. doch. — lecz **jedynie wynagrodzenie wypłacane za pełnienie funkcji zarządcy.**

Takie jest stanowisko NTA, które znalazło wyraz w licznych wyrokach (z d. 25.4.1931, l. rej. 322/29, 14.10.1933, l. rej. 3953/34 i inn.).

Toteż wynagrodzenie wypłacane majstrowi przedsiębiorstwa osoby prawnej jest w całości potrącalne, choćby majster był jednocześnie czynnym członkiem zarządu.

3. **Podatek dochodowy, uiszczony przez służbodawcę za personel, należy do kosztów potrącalnych** w myśl art. 6 ust. 1 ustawy o pod doch. (NTA, 12.2. 1930. l. rej. 3600/27). **To samo należy powiedzieć o składkach ubezpieczeniowych** zapłaconych za personel (NTA, 18.5.1932, l. rej. 6896/29). Koszty te należy księgować na jednym z rachunków wynikowych, odnoszącym się do kosztów

osiągnięcia dochodu.

4. W przedsiębiorstwie przemysłowym otwiera się w księdze głównej rk materiałów opałowych. Rk ten obciąża się kosztem nabycia opału a uznaje za wartość opału zużytą w fabrykacji i zamyka się wartością remanentu opałowego (U Rku Bilansu zamknięcia). W ten sposób w inwentarzu **remanent opałowy figuruje po stronie aktywów.**

Ten sposób traktowania materiału opałowego jest nakazany dla osób prawnych prowadzących przedsiębiorstwo przemysłowe (§ 3 Rozp. o zasadach sporz. bilansów... osób prawnych).

Na inne pytania nie odpowiadamy wobec niejasnego przedstawienia stanu faktycznego.

289. *Aleksander M., Kraków.*

Przy większej frekwencji klientów **koszt wyżywienia właściciela restauracji** nie istnieje jako wydatek, ponieważ nie powiększa kosztów osiągnięcia dochodu.

Natomiast **wartość wyżywienia, które otrzymuje właściciel restauracji i jego rodzina jest dla tego właściciela dochodem podlegajacym podatkowi.** Albowiem w myśl art 6 ustawy o pod. doch. „za dochód uważa się sumę wszystkich przychodów w pieniądzach lub **wartościach pieniężnych,** otrzymanych z poszczególnych źródeł. Toteż urząd prawidłowo dolicza wartość otrzymanego przez podatnika wyżywienia ze źródła dochodu do dochodu jego z tegoż źródła.

290. *Gorliwy Czytelnik.*

1. Odbiorca towaru uwidocznia w zapisie do ksiąg **nazwisko dostawcy figurujące na fakturze,** przez ostatniego wystawionej. Okoliczność, że, jak się później okazało, dostawca użył w fakturze nazwiska osoby innej lub zgoła nie istniejącej — jest dla odbiorcy bez znaczenia.

2. **Rozbieżność między księgowaniem dostawcy i odbiorcy** wynikła na skutek sporu co do ceny towaru nie dyskwalifikuje ani księgowości dostawcy ani księgowości odbiorcy.

291. *Sa-Fi.*

1. **Wydanie przez garbarnię skóry surowej innej garbarni do przerobu nie jest wydarzeniem gospodarczym wymagającym uwidocznienia w zasadniczej księgowości** — tak jak wydanie skóry robotnikowi do przerobu. Garbarnia wydająca pozostaje w tych warunkach posiadaczem skóry.

Porządek wymaga jednak uwidocznienia opisanego wydania skóry w księdze pomocniczej.

Dopiero otrzymanie fabrykatu i koszt przerobu wymaga zaksięgowania zasadniczego.

2. **Koszt ulepszenia lub rozszerzenia źródła dochodu** nie jest potrącalny — nawet jeśli chodzi o inwestycję w wydzierżawionym budynku.

292. *J. Tyg.*

Jeśli przy założeniu ksiąg dla przedsiębiorstwa został **opuszczony szereg dłużników i papierów wartościowych,** należy sprostować inwentarz i bilans (ob. OBP, 1938, str. 158, nr. 174).

293. *Aleksander M., Kraków.*

Podstawą zapisów kasowych są: pokwitowania, wykupione weksle, wypłacone przekazy, faktury, na których dostawca kwituje odbiór należności za dostarczony towar itp. dokumenty stwierdzające rozchód kasy, oraz oświadczenia pisemne osób wpłacających należność do kasy, odcinki przekazów pocztowych, dotyczące otrzymanej gotowizny itp. dokumenty stwierdzające rozchód kasy.

Asygnaty (albo asygnacje) kasowe: „Kasa przyjmie“ i „Kasa wypłaci” są tylko jednym z rodzajów dokumentów kasowych, ale **nie wyłącznym.** Asygnaty kasowe są koniecznym dokumentem tylko w braku innego.

Dowody winny być kolejno numerowane i po zaksięgowaniu odkładane do odpowiednich teczek, np. osobno gotówkowe przychodowe, osobno gotówkowe rozchodowe, osobno memoriałowe itp. Czy numeracja kolejna obejmować będzie każdy miesiąc osobno, czy też

cały rok — jest rzeczą obojętną. Dotyczy to również faktur wciąganych do księgi faktur.

Księgowy, po zaksięgowaniu, winien pozostawić na dowodzie ślad w postaci adnotacji o folio odpowiedniej księgi, daty i swego signum (skróconego podpisu).

294. *P. T.*

Świadczenia, które pracownik otrzymuje w związku z zajmowanym stanowiskiem nie od pracodawcy, lecz od osób trzecich — datki i podarki dobrowolne lub świadczenia obowiązkowe (zwyczajowo lub umownie) — **należą do kategorii dochodów „z zajęć zawodowych" (art 3 pkt 3b ustawy), podlegających opodatkowaniu z działu I a nie II.** (takie stanowisko zajmuje też rozp. wyk. do ustawy o pod. doch., § 35 ust. 4).

Jeśli dostawca płaci prowizję personelowi odbiorcy na ciężar swego rachunku u odbiorcy — mamy do czynienia ze świadczeniem na rzecz personelu osoby trzeciej.

Jeśli dostawca czyni to w ten sposób, że już na fakturze potrąca pewien % „dla personelu", oznacza to właśnie, że płaci personelowi odbiorcy na ciężar swego u odbiorcy rachunku. Należy w tym przypadku fakturę księgować: Wn Rk Towarów Ma Rk Wierzyciela za dostarczone... 1000 — (bez potrącenia % dla personelu) Ma Rk Towarów, Wn Rk Wierzyciela za % dla naszego personelu — 20. Przy wypłacie tej prowizji własnemu personelowi należy księgować: Wn Rk prowizji dla personelu od dostawcy, Ma Rk Kasy — 20. — Pod koniec roku należy przenieść sumę strony Wn Rku prowizji dla personelu od dostawcy na stronę Wn Rku Towarów. W ten sposób uznanie tego rachunku za prowizję udzieloną przez dostawcę personelowi zostanie zneutralizowane przez obciążenie tegoż rachunku za wypłaconą personelowi z funduszu dostawcy prowizję.

Rozliczenie z personelem z tytułu tej prowizji należy księgować w księdze szczegółowej, nie — zasadniczej.

Jak zaznaczyliśmy wyżej, dochód pracownika ze świadczeń osób trzecich podlega opodatkowaniu z Działu I. O ile więc pracownik z tego tytułu osiągnął dochód ponad 1500 zł. w ciągu roku, winien złożyć o nim zeznanie. Na podstawie tego zeznania i posiadanych materiałów władza wymiarowa uskuteczni wymiar.

Dochód pracownika w związku z wykonywaną pracą z tytułu świadczeń od osób trzecich nie podlega łączeniu z dochodem z uposażenia.

W zakresie ubezpieczenia emerytalnego i na wypadek braku pracy pracowników umysłowych (RPR o ubezp. prac. um., art. 11) świadczenia osób trzecich **nie wchodzą** w grę. Natomiast **w zakresie ubezpieczenia na wypadek choroby i od wypadków** (ustawa o ub. społ., art. 14), „świadczenia osób trzecich, jeżeli udzielanie takich świadczeń jest w zwyczaju" — **dolicza się** do „faktycznego zarobku".

295. *Stały Czytelnik.*

W sprawie uwidoczniania w przedsiębiorstwach prowadzących prawidłowe księgi handlowe obrotów podlegających scalonemu podatkowi ob. OBP, nr. 18, str. 289 i n.

296. *W. Z. D.*

1. Należność, przypadająca w r. 1937, zgodnie z nadesłanym w tymże roku rachunkiem wykończalni, za wykończenie towaru (choćby dotychczas niezwróconego), która jednak **wskutek przeoczenia zaksięgowana nie została,** powinna być zapisana pod datą 31 grudnia 1937 r. z zaznaczeniem w treści zapisu daty rachunku. O ile księgi za 1937 r. są już zamknięte, należy je otworzyć w sposób opisany w OBP, 1937 r., str. 341, 413 i 509. Można też — **o ile nie chodzi o znaczną sumę** — wprost obciążyć pod bieżącą datą roku 1938 Rk Kapitału (omawiany wydatek odnosi się do roku gospod. 1937 r. i nie może obciążać wyników 1938 r.) — jeśli chodzi o przedsiębiorstwo jednoosobowe lub spółkę

jawną czy też komandytową.

2. Należy w treści zapisu mylnie dokonanego dopiero w lutym zaznaczyć **datę, do której zaszłość odnosi się.**

3. Bezimienne zapisywanie odsetek z tytułu dyskonta weksli nie może być w zasadzie kwestionowane (por. OBP, 1937 r., str. 259, odpow. dla AA. Łódź) tylko z powodu nieujawnienia nazwisk. Takie jest stanowisko judykatury.

Jednakże władze wymiarowe nieprzychylnie ustosunkowują się do braku nazwisk dyskonterów.

297. *„Kraków"*

1. **Koszty przewozu towarów** winny być zapisywane **na rachunku Towarów** a nie na rku Kosztów Handlowych, który jest rachunkiem kosztów administracji (komorne, światło, opał, płace pracowników, materiały biurowe, porto, stemple, ubezpieczenie, koszty podróży, podatki, reklama itp.).

2. **Prowadzenie osobnej księgi kasowej** nie jest konieczne, skoro prowadzi Pan szczegółowy rachunek Kasy w księdze głównej.

3. **Raporty kasowe** mogą być podstawą księgowania wydatków i wpływów gotówkowych inaczej nieudokumentowanych, o ile mają charakter dokumentów, mianowicie protokółów, sporządzonych i podpisanych przez pracownika, nie zaś— gdy stanowią właściwie rodzaj księgowania.

4. Wysłanie towaru do innej miejscowości celem sprzedaży może Pan uwidocznić tylko w księdze magazynowej. Można również uwidocznić wysyłkę w dzienniku i księdze głównej („towary w drodze").

5. „Podręcznik księgowości" prof. W. Góry jest wydaniem 1922 r. Nowszego wydania nie ma.

6. Wyższe uczelnie używają różnych podręczników i skryptów.

Wszelkie zapytania do poradni kierować należy pod adresem Redakcji Orzecznictwa Buchalteryjno-Podatkowego Zielna 12 m. 7.

Skorowidz rzeczowy

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia".
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15